

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keverberg 54, Amsterdam-Z.

Opggericht 1 januari 1881

HIELENLIKKERIJ

IN DE politiek zouden we spreken over „persoons-verheerlijking”, in monarchale kring over byzantinisme — hier, waar het een

kwakzalver van het zuiverste water betreft kunnen we alleen maar spreken over een abjecte hielenlikkerij. Wij doelen op een artikel dat ons onder ogen kwam en dat in vrijwel gelijke vorm al eens in een paar peuterige Brabantse advertentieblaadjes was verschenen. Thans echter heeft 't het Stadsblad, editie Breda en Baronie bereikt, waar het bijna een volle bladzijde in beslag nam. Een artikel dat een en al verheerlijking van „de wonderdokter” W. van de Moosdijk te Casteren is.

Het portret van Van de Moosdijk staat er, 8 bij 15 centimeter groot, bij plus een foto van zijn imposante landhuis De Zandhoeve met er naast de Amerikaanse slee van meneer en zijn zootje op een paardje. Het artikel is geschreven in de pluralis majestatis, maar achter het woordje wij vinden we in de derde regel de verklaring: „enige verslaggevers”. Welnu laten die „enige verslaggevers” dan van ons aannemen, dat zij hier een slecht stukje journalistiek geleverd hebben met deze hielenlikkerij van een wets-overtreder. Als ze zich ooit nog eens bezinnen op de maatschappelijke taak van de pers zal dit hun duidelijk worden.

En afgezien daarvan — het is een walgelijk reclamestukje voor meneer Van de Moosdijk, die koffie en een sigaar aanbiedt, die tenslotte „ons” (enige verslaggevers!) uitnodigt op de prachtige schommelbank in de tuin te gaan zitten. O, o, wat een eer! „Hij wordt nog nagewuifd door enige patiënten”, de grote man, de Raspoetin van Brabant.

Natuurlijk krijgt Van de Moosdijk in dit redactionele reclamestukje alle gelegenheid om te pochen op zijn „zesde zintuig”, op zijn voortreffelijke kruiden. „Ik bestel de beste kruiden, waar ook ter wereld”.

In dit nummer: Oosterse krachttermen van Hetty den Dulk - **Een Haagse trilfysicus** - De faam van een fysiotherapeut - **Parapsychologie als speelgoed**

Inzamelingen door gebedsgenezers

IN HET jaarverslag van het Centraal archief voor het inzamelingswezen wordt gewaarschuwd tegen lieden, die inzamelingen houden maar op volkomen oncontroleerbare wijze omgaan met het geld dat door het publiek en het bedrijfsleven wordt geofferd „voor het goede doel”.

Het Centraal Archief noemt in dit verband ook evangelische groeperingen, die gebedsgenezing voorstaan. Door verkoop langs de deur van tijdschriftjes, brochures en grammofoon-

VERVOLG ZIE OMMEZIJDE

De verslaggevers zien de wachtkamer van de „Raspoetin van Brabant” — het epitheton wordt zonder blikken of blozen vermeld — en schrijven vol ontzag: „Werkelijk een juweeltje van een wachtkamer”. Ja, ja, en toen mochten de verslaggevers zo maar tussen de patiënten gaan zitten, die allemaal goeds vertelden van de wonderdokter. De mensen in Casteren zijn erg prettig voor hem, lezen we ook en Van de Moosdijk verklaart zelf dat hij niet verwaand is en voor iedereen in het dorp een praatje heeft.

Toch aardig van hem. Ja, constateert het artikel, in zijn doen en laten is het een doodgewone man. En dat hij over meer dan normale begaafdheid blijkt te beschikken blijkt wel uit de gesprekken met de patiënten. Inderdaad een uiterst sterk bewijs!

Een bijzondere man, besluit het artikel.

Om zó over zich te laten schrijven.

Beatrice G.: zakje zand op 't zieke been

„IK BEN een —echte mof” zei Beatrice G. uit Horst heftig in de richting van de perstafel, toen ze op 1 oktober voor de Roermondse rechtbank moest verschijnen. Het werd niet duidelijk wat ze daarmee precies bedoelde. Mogelijk wilde ze daarmee zeggen dat de heren rechters haar koste wat het kost willen vonnissen omwille van haar nationaliteit dan wel, dat ze tot het uiterste van zich zal afbijten.

Beatrice, die in Horst het „kuuroord” Huize Thomas drijft, maar geen medische bevoegdheid bezit is in elk geval geen gemakkelijke dame. Ze is in hoger beroep gekomen van het vonnis van de kantonrechter te Venlo. Ze had geneesmiddelen voorgeschreven en injecties toegediend aan patiënten. Een patiënt had ze voorgeschreven dat hij maar een zakje zand op zijn zieke been moest leggen.

Tijdens het vooronderzoek heeft Beatrice al drie advocaten versleten. Voor de rechtbank verklaarde ze, lezen we in de Nieuwe Limburger, dat ze mede daardoor niet meer weet wat ze tijdens het vooronderzoek heeft gezegd, omdat ze niet over de nodige stukken beschikt.

Beatrice kreeg gedaan dat de rechtbank haar voor één keer uitstel verleent. Ze kan dan nog eens het dossier inzien en een nieuwe advocaat in de arm nemen. Triomfantelijk lachend beende ze de rechtszaal uit.

Fysiotherapeut treedt bijna in 't voetspoor van de kwakzalver

WAAR LIGGEN de grenzen tussen het gebied, dat de fysiotherapeut mag behandelen en dat terrein dat typisch dat van de bevoegde medicus is. De vraag is wel eens moeilijk en lezing van een artikel van Ton Schippers in de Arnhemse Courant bevestigde ons dit. Het komt ons voor dat een fysiotherapeut als daarin geschetst bedenkelijk dicht de grenzen van zijn bevoegdheid nadert. Ja, die grenzen hier en daar overschrijdt. Men denke in dit verband ook aan de affaire Sjeng Collard, de wielersoigneur die in strijd met de opvattingen van de medici de Nederlandse wielrenners tijdens de Olympische Spelen in Mexico vitamine-injecties toediende.

Het artikel gaat over de Arnhemse fysiotherapeut Jaap van den Heuvel, die drie seizoenen masseur-verzorger was van semiprofclub Vitesse.

Jaap van den Heuvel heeft, verzekert Ton Schippers, als enige Nederlander het voorrecht genoten in Duisburg-Mülheim te zijn opgeleid aan een vakschool voor „heil-chiropraktist. (heilpraktiker). Daar heeft hij zijn kennis kunnen verbreden over het behandelingsproces speciaal van rugletsels. Deze „Chiropraktik" wordt in Nederland niet, in sommige andere landen wel erkend.)

Het toekomstbeeld dat Van den Heuvel van de clubverzorger heeft is een

all round figuur. Het aantal profclubs dat dan nog bestaat is veel kleiner, hetgeen de kwaliteit alleen maar ten goede kan komen. Verzorging en medische begeleiding van de spelers zal dan eveneens op full profbasis geschieden. Daarvoor zal men niet alleen de ideale figuren nodig hebben, maar ook dienen te beschikken over medicamenten en apparatuur.

Geen injecties

WELLICHT ZULLEN de erkende en bevoegde verzorgers dan ook eventuele injecties mogen toedienen, iets wat in de huidige situatie nog uit den boze is. (En laten wij hopen ook blijft! Red. M.t.d.K.)

Wanneer het over een jaar of tien zover komt zou Van den Heuvel de verzorging van een club best weer op zich willen nemen. (Als Jaap maar spuitjes mag geven! Red. M.t.d.K.)

Jaap van den Heuvel staat er verstoeld van hoe het in Nederland op gebied van behandeling en voorkoming van sportblessures soms toegaat.

„Elke week moet een aantal spelers verstek laten gaan door blessures. Het rendement van dure spelers wordt op die manier zeer nadelig beïnvloed. Vaak is zoiets helemaal niet nodig. Als ik hoor dat er bij een bepaalde club soms een vijftal spelers op de blessurelijst staan, dan zou ik willen dat ik een weekje bij zo'n club vertoefde. Ik durf bijna garanderen dat in een week tijd allen weer present zijn".

Van der Heuvel gaat nog een stap verder als hij beweert: „Geef mij dertien spelers, daar draai ik het hele voetbalseizoen mee".

Het zijn geen loze kreten van de Arnhemmer, verzekert ons de Arnhemse Courant. En zo vervolgt het artikel, het is ook geen toevaligheid dat de Arnhemse semiprofclub Vitesse, gedurende de drie seizoenen dat het Jaap van den Heuvel als masseur-verzorger in dienst had vrijwel constant met hetzelfde elftal kon draaien.

Geen wonderdokter

HET ZIJN echter niet alleen voetballers die 't adres van de fysiotherapeut weten te vinden. Hij helpt ook regelmatig atleten, turnsters, scheidsrechters en andere sportlieden weer op de been.

Zijn therapeutische methoden hebben niets met kwakzalverij of magne-

HERMAN K. LEUGEMORS †

OP 65-JARIGE leeftijd is te Apeldoorn overleden Herman Klein Leugemors. In het telefoonboek stond hij vermeld als natuurgenezer, maar de laatste jaren hield hij zich, zoals wij in het juli-nummer van 1967 meldden, bezig met toekomstvoorspellingen en karakteranalyses in zijn hoedanigheid van helderziende-paragnost. De heer Leugemors was sedert 1926 werkzaam in deze richting, volgens zijn briefhoofd.

tisme te maken, reden waarom hij dan ook beslist niet voor een wonderdokter wil worden aangezien.

(Maar dat geeft hem nog niet de bevoegdheid om doktertje te spelen Red. M.t.d.K.)

Het is eerder een kwestie van de nodige kennis van de functie van skelet, gewrichten, banden, spieren en pezen en ook hun verzorging door zenuwen en bloedvaten.

Tegen de hoofdpijn

BIJ ZULKE gelegenheden laat hij niet na zijn „vak" (eigenlijk is het meer een gave), te demonstreren. Zo heeft hij bij de scheidsrechters uit Arnhem en omstreken onvergankelijke faam verworven door op een van hun bijeenkomsten een toehoorder van een slepende en ongeneeslijk lijkende hoofdpijn af te helpen. (En dat is nu precies het gebied waarop hij zich niet mag bewegen: de hoofdpijn kan het symptoom zijn van een ernstige ziekte. Red. M.t.d.K.)

Al is het aantal geslaagde behandelingen groot, dat betekent niet dat de Arnhemse fysiotherapeut maar raak experimenteert. Dat zou medisch niet verantwoord zijn. Aldus de scribent in de Arnhemse Courant.

Wij vinden voorts nog vermeld dat fysiotherapeut Van den Heuvel, die aan de Groningse Akademie voor Lichamelijke Opvoeding heeft gestudeerd, tijdens zijn vliegeropleiding de commandant van vliegbasis Leeuwarden voor reuma behandelde. En dan tenslotte knipten wij nog dit zinnetje:

Wat hij echter ook voor sport beoefent, vrees voor blessures behoeft Van den Heuvel nauwelijks te hebben. Daar heeft hij immers zijn eigen ongevalleninstituut, compleet met apparatuur, zelfvervaardigde zalfjes en natuurlijk zijn fysiotherapeutische geschoolde handen die bewezen hebben heel wat te kunnen presteren.

INZAMELINGEN

VERVOLG VAN VOORPAGINA

platen weten dergelijke organisaties niet onbelangrijke geldsbedragen bijeen te brengen. „In kringen van de geestelijke volksgezondheid wordt het standpunt gehuldigd dat met een dergelijk optreden geen enkel positief belang gediend kan zijn", aldus nog steeds het jaarverslag van het Centraal Archief.

Hier kan nog aan toe worden gevoegd dat de aanhangers van dergelijke groeperingen, zoals de Volle Evangeliebeweging van John Maasbach etc. van hun volgelingen, meestentijds vrouwen uit de arbeidersstand en de kleine middenstand, maandelijks een forse afdracht aan geld vragen. Dit heeft weer veel spanningen in de huiselijke kring ten gevolge.

Een pagina over Hetty den Dulk en haar Dorp

● *Volstrekt onbevattelijk geheel van Oosterse krachtermen*

AAN D. F. VAN DE POL van Vrij Nederland heeft mevr. Hetty den Dulk-de Roo, directrice van de stichting Voorlichting Natuurlijke Leefwijze verteld hoe ze haar „carrière als praktisch idealiste” begonnen is. Toen ze op haar ziekbed waarnam dat mensen licht uitzenden, licht dat ook allerlei kleuren kan aannemen.

Ze bracht haar man ertoe de kindervagenfabriek die hij had opgezet, te liquideren en gezamenlijk een Walden-achtige gemeenschap te stichten op een terrein bij Driebergen onder de titel: Centrum Natuurleven. Gebrek aan ervaring hunnerzijds en de zakelijke instelling van de verhuurder („die man wilde alleen maar geld verdienen”) waren er haars inziens de oorzaak van dat het project mislukte.

Het had een gemeenschap moeten worden, „waarin de mensen één zijn, niet gesplitst in sexen”. Volgens haar natuurmystiek, waarin zij Hatha-Yoga, Yin-Yang, Zarathoëstra en andere, merendeels Oosterse krachtermen tot een volstrekt onbevattelijk geheel weet te verenigen met een virtuositeit die op jarenlange training duidt, wordt het huidige mensdom voornamelijk gekenmerkt door „een scheiding der geslachten”, die mede in verband met „de elkaar in het ruggemerg ontmoetende krachten” dient te worden opgeheven.

„Terugkeren tot de eenheid” — daar komt het op neer. De taal wijst ook in die richting, immers: „Heilig, daar zit het woordje heel in, geheel eenheid, aldus mevr. Den Dulk. Samenvattend: „Niet meer voortplanten — dat is het einddoel van de mensheid”.

Daarnaast heeft ze echter ook leren begrijpen en aanvaarden dat „je eisen aan het leven kunt stellen waardoor het leven onmogelijk wordt”.

Af en toe moeten er derhalve concessies aan de leer worden gedaan en niet alleen op het stuk van de voortplanting. Zo berust zij in de helaas onvermijdelijke inconsequentie dat zij nog steeds leren schoenen moet dragen.

Magnetiseur Guus Jager

ZIJ IS later gaan samenwerken met de bejaarde Indisch man Van Gennep, die zich een „Amerikaans gevormd

psycholoog” noemt, maar als magnetiseur optreedt. Een derde figuur in deze kring is de 70-jarige Guus Jager, een magnetiseur. Dan wordt er nog de Haagse dokter, de huisarts J. C. Wolterbeek bijgenoemd. Als stafmedewerker van het Haagse Gezondheidshuis van mevr. Den Dulk wordt de yoga-arts Rama Polderman genoemd, die enige tijd geleden door de Medische Tuchtraad werd beboet en natuurarts Tine Kaayk uit Arnhem, die in de Walden-kolonie van Frederik van Eeden te Bussum werd geboren. Incidenteel zou ook, lezen wij in Vrij

● *Wat een eer!*

„WIJ STELLEN er een eer in om kwakzalver te zijn”. Aldus een uitlating van mevrouw Hetty den Dulk in een interview met D. F. van de Pol in het weekblad Vrij Nederland. Zoals men zich zal herinneren, wijdden we in het juli-nummer enige aandacht aan de door mevrouw Den Dulk geleide Stichting Voorlichting Natuurlijke Leefwijze en diens activiteiten.

In het kritische artikel van de heer Van de Pol — de scribent noemt mevrouw Den Dulk „een van die weinig benijdenswaardige landgenoten die (...) maandelijks onder vuur worden genomen in het orgaan van (onze) de „Vereniging” — worden een aantal gegevens opgesomd, die bij zijn eigen navrage niet geheel bleken te kloppen. De bewering b.v. dat het Haagse Gezondheidshuis van officiële instanties als de stichting Rosenberg (een psychiatrische inrichting te Loosduinen) en een psychiatrische kliniek te Oegstgeest patiënten voor bepaalde therapieën doorgestuurd krijgt, wordt te gengesproken door geneesheren-directeur van beide inrichtingen.

De suggestie, als zou het dorp Tot de bron in de N.O. polder zijn aangekocht uit eigen middelen met winst-oogmerken „in het maandblad van de vereniging tegen de kwakzalverij” leek de heer Van de Pol echter onjuist.

Welnu: de heer Van de Pol heeft evenals wijzelf kennelijk uitgebreid gesproken met mevrouw Den Dulk. En hij heeft zelf ook geconstateerd, dat ze wel eens iets beweert, dat niet geheel blijkt te kloppen.

Mevrouw Den Dulk heeft tegenover

Nederland, de geriatisch zenuwarts J. Crans uit Den Haag medewerking verlenen.

De artsen ontvangen van de stichting geen vergoeding, maar kunnen hun patiënten wel een honorarium in rekening brengen. Ieder die op de een of andere wijze gebruik maakt van de diensten van het Gezondheidshuis (Bankastraat 143, Den Haag) draagt naar vermogen bij tot de instandhouding ervan. Sinds zes jaar is mevr. Den Dulk leidster van dit huis, waarbij dan in de afgelopen zomer nog het dorpje Kuinderoord, herdoopt in „Tot de bron” in de Noordoostpolder is gekomen.

Over deze aankoop heeft een medewerker reeds in het juli-nummer uitvoerig bericht.

ons hoogstpersoonlijk verklaard, dat de aankoop van het dorp „Tot de bron” geschiedde uit giften en donaties van laten we maar noemen volgelingen. Wij hebben dit in goed vertrouwen aangenomen, vandaar onze opmerking in de voorlaatste alinea van ons stuk in het juli-nummer. Trouwens ook ten aanzien van de overige financiën van de stichting, sprak de directrice herhaaldelijk in termen als „bijdragen”, „donaties” en „giften”.

En dat de stichting en de directrice wél varen bij deze gang van zaken, hetgeen exact onze bewering was, blijkt tenslotte ook uit de opsomming van zaken, die mevrouw Den Dulk heeft gekregen van „dankbare patiënten”. Tot aan een auto en een horloge van f 3000 toe.

En aan de goede inrichting van het Haagse gezondheidshuis, waar wij met mevrouw Den Dulk spraken.

L. J.

● *Gezondheidshuis*

(Ingezonden)

HET ARTIKEL „Haags gezondheidshuis kocht heel dorp” in het juli-nummer van uw maandblad heb ik met belangstelling gelezen. Terecht benadrukt u nog eens, dat patiënten ook door artsen worden gestuurd.

Uw artikel wekt echter de indruk, dat het dorp uit eigen middelen met winst-oogmerken is aangekocht.

Uw verslaggever weet kennelijk niet precies wat een stichting is en verzuimt te vertellen dat de f 250.000.-, die de stichting „Voorlichting Natuurlijke Leefwijze” voor het dorp betaal-

Kritisch artikel over haarinstituten was medisch verantwoord

EEN ARTIKEL in de Consumentengids, waarin over haarbehandeling werd geschreven, is medisch verantwoord geweest. Aan de redactie kan geen onzorgvuldigheid worden verweten. Aldus de president van de Haagse rechtbank, jhr. mr. C. Witsen Elias, die uitspraak deed in een kort geding. Dit was aangespannen door het Cambridge-haarinstituut te Amsterdam tegen de Nederlandse Consumentenbond. In het bewuste artikel zou op denigerende wijze zijn geschreven over de haarinstituten in het algemeen en over het Cambridge-instituut in het bijzonder.

De president van de rechtbank overwoog in zijn vonnis, dat behalve twee medewerkers van de redactie van de Consumentengids vijf dermatologen van naam hebben meegewerkt aan de totstandkoming van het artikel, zodat het medische facet van de haarbehandeling zeker op verantwoorde wijze is belicht.

Bovendien, zo overwoog de president, was het aanvankelijke concept-artikel aan enige haarinstituten waar-

onder het Cambridge-instituut, toegezonden en vervolgens herschreven aan de hand van op- en aanmerkingen die van die zijde waren gemaakt en van de reacties daarop van de medici. Onzorgvuldigheid kan de bond dan ook niet verweten worden evenmin als een gebrek aan goede trouw. Ook kan de bond niet verweten worden, dat te veel aandacht is besteed aan het medische facet van de haarbehandeling, want juist dit facet is toch wel het belangrijkste, aldus de president.

Wel vond de president, dat de bij het artikel geplaatste tekeningen (kaalhoofdigen die kaalhoofdigen „behandelen” kennelijk zonder zelf baat te vinden bij de behandelingsmethoden) aan enige kritiek onderhevig kan worden gesteld.

Ten slotte oordeelde de president dat het artikel in rustige, weloverwogen bewoordingen was gesteld. Hij wees de vordering van het Cambridge instituut af en veroordeelde eiseres tot de kosten van het geding, begroot op f 260,—.

Tegenwicht tegen reclame

BIJ DE behandeling van de zaak trad voor de Consumentenbond op mr. S. K. Martens. Hij betoogde dat het artikel in de Consumentengids bedoeld was als tegenwicht tegen de prachtige reclame waarmee de haarinstituten het publiek overvallen.

De Consumentenbond had, zo vertelde hij, een team op onderzoek uitgestuurd naar twee van de drie in ons land werkende haarinstituten, Harvard en Cambridge. Het verslag van de bevindingen van dit team en de kritische mening van een aantal dermatologen en huidspecialisten waren in het artikel neergelegd. Hij meende dat het de taak is van de Consumentenbond de mensen erop te wijzen dat bedragen van 3000 gulden geen uitzondering zijn, terwijl er weinig of geen hoop op succes is.

De fraaie en zeer deskundig aandoende advertenties zouden, vreesde mr. Martens, menigeen lokken, die eigenlijk bij een arts thuis hoort. Hij meende dat de mensen die bij het haarinstituut succes bereikten, degenen zijn die aan een tijdelijke haaruitval leden tengevolge van een ziekte die door een arts behandeld hoorde te worden.

Mr. Martens wist nog het geval te vermelden van iemand die „er geen haar beter van was geworden”, maar de behandeling door het haarinstituut had hem 3½ duizend gulden gekost.

● *Koppie, Koppie*

UIT HET relaas van D. F. van de Pol, die voor het weekblad Vrij Nederland het Haagse Gezondheidshuis van mev. Den Dulk bezocht:

Om toch vooral ieder spoor van twijfel aan medische be-gaafdheid bij het bezoek weg te nemen, toont Van Gennep zich ongenood bereid een summiere uiteenzetting van zijn stralings-techniek te geven aan de hand van de rugwervel van Hetty den Dulk die daartoe op een stoel voor hem plaats neemt — een technische demonstratie die vervolgens wordt afgerond met een vluchtig onderzoek naar de schedelinhoud van VN's fotograaf en verslaggever.

Na enkele strijkages over het haar en terzijde van de oren komt zij tot de geruststellende conclusie dat in beide gevallen de „spirituele kracht zeer goed is uitgewerkt” zodat er van een bevredigende intelligentie kan worden gesproken. „Dat toont de bouw van de schedel”.

De verslaggever dient zich voorts op sommige punten in acht te nemen in verband met te vrezende zwakte en de fotograaf blijkt, bij monde van Van Gennep, gebukt te gaan onder „een veel te trage leverwerking”. Als hieromtrent enige verwondering wordt kenbaar gemaakt, verklaart hij „Toch is het zo. Dat voel ik onmiddellijk aan. Als de mensen bij me binnenkomen, dan hoeven ze niets te zeggen want ik heb al gevoeld wat ze mankeren. Daar heb ik altijd onmiddellijk de uitbeelding van te pakken”.

Niets nieuws onder de zon

... DAARNAAST STAAT de muurva-ren, *Asplenium Ruta muraria*, waarvan *Flora magica* vertelt dat ze „'s nachts als de mane niet schijnt en met de stilte van een muysel aan 't lijf van de vrouwen (wordt) gehangen, dat dit selve cruidt de vrouwen belet swanger te worden of te ontvangen”. *Dodonaeus* schreef dit in 1578 ...

(Ontleend aan een artikel van J. P. Hage in 19 NU van de stichting Public Relations Land- en Tuinbouw)

● *Gezondheidshuis*

VERVOLG VAN BLZ. 49

de, g e h e e l door een hypothecaire geldlening werd gefourneerd. Ook het „kapitale pand” aan de Bankastraat is geen eigendom van de stichting, maar door haar gehuurd.

De directrice zal bij de activiteiten van het dorp net zo min wél varen als bij de activiteiten van het Gezondheids huis, omdat zij nog nimmer een cent salaris heeft ontvangen!

H. G. OVERWEG
MEVROUW DEN DULK heeft in eerste aanleg zich niet uitgelaten over enige hypothecaire lening; tegenover Vrij Nederland heeft zij naderhand medegedeeld, dat de stichting „Voorlichting Natuurlijke Leefwijze” voor de aankoop van het dorp in de Noordoostpolder een hypotheek had gekregen van de Anti-vivisectiestichting. De passage dat patiënten ook door artsen worden gestuurd is géén constatering onzerzijds — het was óók een mededeling van mevrouw Den Dulk en niet eentje, die op goede voet stond met de waarheid. Men leze ook het artikelje „Wat een eer!” op pagina 49! (red. M. t. d. K.)

De trillende wereld van microfysicus Ten Brink

„ZIEKTEN WORDEN veroorzaakt door negatieve trillingen, die op de mens afkomen”, verzekert de Haagse microfysicus B. A. J. ten Brink. In een artikel, dat een hele pagina besloeg van de bladen van het Rotterdammerskwartet, vertelt Dick Ringlever over deze Hagenaar „met een reeks — naar hij zegt — wereldschokkende ontdekkingen op zijn naam”.

Vier foto's illustreren de tekst. Op de grootste ziet men de heer Van de Brink uit de Haagse Tweede Schuytstraat met zijn pendel, een rond balletje, zo in een beugeltje opgehangen, dat het kan draaien om zijn as. In het Varaprogramma Uitlaat heeft men de Haagse microfysicus ook al eens aan het woord gelaten. Hij mocht toen zijn stellingen aan de openbaarheid prijsgeven.

STELLINGEN DIE kortweg hierop neerkomen, dat de mens aan het degenereren is, nog maar de helft ziet, voelt, proeft en hoort van wat hij van nature moet kunnen zien, voelen, proeven horen en derhalve nog maar een half mens is omdat hij niet, zoals het kind en het dier, al zijn vermogens benut.

Daarom, zegt Ten Brink, daarom is er ook zoveel onbegrip, daarom zijn er oorlogen en ruzies: omdat de mensen elkaar niet meer verstaan.

Een van zijn kernstellingen is, dat de mens geen vijf maar tien zintuigen heeft. Dat wil zeggen: elk zintuig heeft twee kanten — een grofstoffelijke en een subtiele. Met de grofstoffelijke neemt hij het alledaagse waar, met de subtiele al die dingen, die voor het grofstoffelijke zintuig verborgen blijven. Zonder die subtiele kant krijgt de mens slechts een hoogst gebrekkig inzicht van het wezen der dingen, stelt Ten Brink.

Dat subtiele zintuig is, volgens Ten Brink, in staat alle stralingen op te vangen en te waarden, die er in de kosmos en de biosfeer voorkomen. En dat zijn er veel meer dan men denkt. Want ieder ding, ieder wezen, ook de mens zendt trillingen uit.

Ze fungeren min of meer als radiozenders. Volgens Ten Brink nemen die trillingen de plaats in van de materie. Materie bestaat niet, zegt hij. Wat wij als materie zien, is in feite alleen een trillingssysteem. Het bewijs daarvoor is geleverd door de atoomsplijting: zelfs de kleinste deeltjes worden gevormd door trillingssystemen.

Pendeltjes bij de hand

MAAR DAT zijn geen zichtbare trillingen, denkt de leek. Daar heeft Van den Brink een verklaring voor: de volwassene is daarvoor afgestompt. Maar er zijn natuurlijk mensen, zoals Van den Brink, die met een gerust geweten de wereld van het onzichtbare en die van het zichtbare dooreen haspe-

len en goochelen met volstrekt onverteerde theorieën over electromagnetische golven en de bouw van het atoom.

Om de theorie van de trillingen te bewijzen heeft Ten Brink altijd een houten balletje binnen handbereik, zijn pendel, dat aan een koperen hangertje is bevestigd en dat hij aan een touwtje omhoog houdt. De gast moet proberen de trillingen, die het balletje uitzendt, waar te nemen.

Hij wordt uitgenodigd zijn hand beurtelings aan beide kanten van het pendel te houden. Als het goed is voelt hij aan de ene kant kou, aan de andere warmte. Als het niet goed is, voelt hij niets. En dat betekent dan, dat hij niet sensitief genoeg is om de subtiele trillingen waar te nemen, dat zijn subtiele zintuigen niet in orde zijn...

Stroom uit het oog

ER VOLGT nog een proef, die moet

bewijzen dat het menselijk oog een stroom uitzendt! Aan een verticaal hangende draad is een stukje papier bevestigd. Wie er strak naar kijkt moet met de stroom uit zijn ogen het papier in beweging kunnen brengen.

Ondanks Ten Brink's bewering, dat die stroom zo sterk kan zijn, dat men er een wolkendek door kan laten breken, komt het papier echter niet van zijn plaats. De proef is natuurlijk barre onzin maar Van den Brink zegt tegen de hem bezoekende journalist dat diens subtiele zintuigen niet werken.

Maar ook, als al opgemerkt, de mens zendt trillingen uit. Die planten zich — volgens Ten Brink — over onbeperkte afstand voort. Dat houdt in, dat zelfs personen, die zich aan de andere kant van de aardbol bevinden, kunnen worden bewerkt.

Ze zijn er óók voor onbeperkte tijd. En dat betekent weer, aldus Ten Brink, dat men — als men deze subtiele trillingen onderkent — tot miljoenen jaren in het verleden kan „kijken”.

Een voorbeeld: als ergens een stuk steen wordt gevonden uit het nevelig oerverleden van de aarde, dan kan iemand, die zijn subtiele zintuigen goed gebruikt en die zich heeft getraind, uit de aard van de trillingen afleiden uit welke tijd dit stuk steen stamt, zelfs tot in het „pro-cambrium”.

(Een hele prestatie, die trillingen van 600 miljoen jaar geleden naar de waarde te schatten! red. M. t. d. K.)

Naar 14 artsen per 10.000 inwoners

DE BEHOEFTE aan artsen is een moeilijk vast te stellen grootte, constateert de memorie van toelichting op de begroting over 1969 van het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Zij is afhankelijk van vele factoren, waaronder de minister en de staatssecretaris, de heren B. Roolvink en dr. R. J. H. Kruisinga, noemen: de bevolkingsprognose, met inbegrip van leeftijdsopbouw en het daarmee samenhangende sterftepatroon; de invloed van de ontwikkeling in de geneeskunde; de mogelijkheden tot financiering van de behoefte aan medische dienstverlening en de mate van inschakeling van paramedisch personeel en medische hulpmiddelen.

Gedurende de laatste jaren was de groei van de artsendichtheid in ons land slechts gering. In 1960 bedroeg de artsendichtheid per 10.000 zielen 12,2 in 1963 12,5 en in 1966 12,8. In de komende jaren wordt volgens de me-

more van toelichting een snellere stijging verwacht, waardoor binnen vijf tot tien jaar een artsendichtheid van ongeveer 14 per 10.000 inwoners bereikt zal kunnen worden.

Gegevens inzake artsendichtheid¹⁾

LANDEN	Artsendichtheid per 10.000 inwoners
	In 1966
U.S.S.R.	20.8
Tsjechoslowakije	18.5
Oostenrijk	17.8
Duitsland	15.6
V.S.	14.9
Zwitserland	14.7
België	14.5
Denemarken	13.7
N e d e r l a n d	12.8
Frankrijk	11.8
Engeland en Wales	11.5
Joegoslavië	8.6
Finland	8.2

¹⁾ Ontleend aan het rapport inzake the world health situation, W.H.O. 1968.

Bron van de jeugd

DE GESCHIEDENIS herhaalt zich. De ontdekkingsreiziger Hernando de Soto zocht in de 16e eeuw naar de bron van de eeuwige jeugd, die ergens in Florida moest te vinden zijn. In ons september-nummer vermeldden wij al iets over een Venezolaans krachtwater en vermeldden terloops iets over een bron in Joegoslavië. Uit De Typhoon knipten wij daarover nog het volgende: in de Joegoslavische republiek Bosnië-Herzegovina ligt een klein dorp dat luistert naar de naam Kladanj. Tot voor een tijdje geleden was het er nog zeer rustig en vredig, zoals dat een dorp betaamt, totdat er opeens iemand op het gelukkige — of ongelukkige — idee kwam water uit de plaatselijke bron te verzenden. En daarmee was het met de rust definitief afgelopen. Op het moment wordt dit „levenswater“ van Kladanj gedronken door bekende filmsterren, rijke zakenlui en nobele bebaarde mannen op zoek naar hun tweede jeugd.

Met dit levenswater zou de kracht en levenslust van de man geen einde kennen, al wordt hij 80. De artsen staan nog sceptisch tegenover de aan het water toegeschreven eigenschappen. Of het inderdaad allemaal waar is moet intussen nog worden bewezen. De bevolking van het dorpje is inmiddels wel een paar renteniers rijker geworden.

Adresverandering

Verzuim niet bij adresverandering even de wijziging mede te delen aan het correspondentieadres **Oranjelaan 6 te Hilversum!** Dan behoeft U niet bevreesd te zijn één nummer van dit interessante maandblad te moeten missen.

Psycho- spel

(met voorwoord)

GERARD CROISET, wie anders, schreef een (ongetwijfeld goed betaald) voorwoord voor een spel, dat men voor een prijs, die nog net de tien gulden niet haalt, te koop vindt in speelgoedzaken, warenhuizen en sommige boekwinkels, het spel „Psycho“ genaamd. In Amerika draagt het de naam ESP, een afkorting van Extra-Sensory Perception. Amerikaans zijn ook de wetenschappelijk opgezette testkaarten, die men in de doos aantreft. Met deze kaarten heeft de befaamde onderzoeker J. B. Rhine van Duke University in Noord-Carolina proefondervindelijke onderzoekingen naar buitenzintuiglijke verschijnselen gedaan. Dit zijn de Zener-kaarten, zo genoemd naar de ontwerper.

Men kan er een aardig gezelschapspelletje mee spelen: raad eens welke kaart ik heb. (Bij de Zener-kaarten gaat het niet om ruiten, harten, klaveren of schoppen maar om kruis, vierkant, cirkel, golf en ster — een kans dus van een op vijf om goed te raden). Rhine schreef in 1934 reeds zijn monografie over dit onderzoek, „Extra-Sensory Perception“.

Wie er meer dan een spelletje mee wil doen moet natuurlijk wel goed op de hoogte zijn van statistische methoden als waarschijnlijkheidsberekening! Voor wie dat te diep gaat is er in de doos o.a. een magische slinger, die met ja of neen kan antwoorden op allerlei vragen. Zin of onzin? Mens erger je niet.

Slijpend vermogen van tandpasta

IN HET oktobernummer van de Consumentengids is een artikel gewijd aan tandpasta's. Tandpasta moet een zekere slijpende werking hebben, anders worden de tanden niet goed schoon. Maar aan de andere kant mag de tandpasta ook niet te veel slijpen, omdat anders het tandemail wordt aangetast. Hoeveel het tandemail kan verdragen is sterk individueel.

De Consumentenbond heeft een onderzoek ingesteld naar de slijpende werking van de soorten tandpasta's. Hij heeft dat echter uitsluitend gedaan ter informatie en de bond heeft zich onthouden van een goed-slecht oordeel. Naast deze opgave van het slijpend vermogen van de verschillende soorten pasta's worden ook de prijzen genoemd, tezamen met de nuttige inhoud van de tubes en de prijs per 100 gram.

PARAMEDISCHE BEROEPEN

DE CENTRALE Raad voor de Volksgezondheid bracht positief advies uit over voorstellen om de beroepen van logopedist, mondhygiënist en arbeidstherapeut onder de werking te brengen van de op de paramedische beroepen. In voorbereiding is een algemene maatregel van bestuur, waarin de aanwijzing van het beroep van lerares-Mensendieck en systeem Cesar, alsmede van het beroep van logopedist wordt geregeld. Aldus valt te lezen in de Memorie van Toelichting op begroting 1969 van het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

De Centrale Raad voor de Volksgezondheid heeft verder nog adviezen in voorbereiding ten aanzien van de beroepen van diëtist, voetverzorger, orthopedist, radiologisch laborant, medisch-analist en orthopedisch instrumentmaker.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; E. Mijnaerends, **Tandarts** te Amsterdam; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** te Haarlem; J. J. Aukema, **Dierenarts** te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, **Rechter** te Arnhem; J. E. Buiten, **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** te Zwolle; P. L. Stal, **Arts** te 's-Gravenhage; J. van Baak, **Dermatoloog** te Utrecht; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; mej. drs. P. H. van Marle, **Apotheker** te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, **Inspecteur van Politie** te Arnhem; J. Noord te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging Incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

BLZ. 52

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbet. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.